

Positief advies Raad voor Cultuur

Door Arnout Weeda

"Het Zuiderzeemuseum is een museum van nationaal belang" en "voert zijn museumtaken in het algemeen op hoog niveau uit." In die bewoordingen adviseert de Raad voor Cultuur de staatssecretaris van OCW ons museum weer vier jaar te subsidiëren. De Raad toont daarbij ook "veel waardering voor de zakelijke aanpak van het Zuiderzeemuseum" en beoordeelt ons beleidsplan als "goed doordacht". Toch worden alle claims op een verhoging van de huidige subsidie afgewezen. Wel wordt voorgesteld de vier jaar geleden toegekende extra subsidie voor educatie van bijna € 100.000,- te continueren.

De Raad voor Cultuur staat ook stil bij het dalende bezoekersaantal. Nu de samenwerking met Verkade niet doorgaat, wordt geadviseerd deze trend te keren met "een onderwerp waarmee de historische dynamiek in het gebied rond de Zuiderzee inzichtelijk kan worden gemaakt". Ook wat dat betreft wordt dus het beleid van het museum nadrukkelijk ondersteund. Onze missie is immers niet 'de goede oude tijd' te bewieroken, maar nieuwsgierigheid naar de historische context te prikkelen. Daarbij speelt onze publiekspresentatie in het buitenmuseum een grote rol. Maar juist daar tikt al jaren een tijdbom: de ontbrekende pensioen- en werkloosheidsvoorziening voor de seizoenmedewerkers. Daardoor wordt het steeds moeilijker onze museumtaken op het huidige hoge niveau te blijven uitvoeren. In oktober 2001 heeft de toenmalige staatssecretaris de Tweede Kamer toegezegd dit probleem spoedig op te lossen. Het is toen betrokken bij het algemene museumonderzoek, maar dat heeft niets opgeleverd. Het museum ontkomt er nu niet meer aan hiervoor een regeling te treffen. Daarvoor was in de subsidieaanvraag een aanvullende subsidie van € 250.000,- gevraagd. Helaas heeft de Raad voor Cultuur daarover geen uitspraak gedaan in zijn advies en deze claim ook niet opgenomen in de geadviseerde subsidie.

Digitalisering en eCultuur

Wel wijst de Raad expliciet de gevraagde extra subsidie voor digitalisering en eCultuur van de hand. De daarbij opgevoerde argumentatie wekt verbazing. "Een digitale vraagbaakfunctie over de materiële cultuur rond de Zuiderzee zou het museum (...) nooit alleen moeten willen vervullen. In het digitale domein is samenwerking

van essentieel belang." Juist daarom is die noodzaak tot samenwerking in de subsidieaanvraag krachtig onderstreept. Binnen de erfgoedsector worden in dat verband onder meer Het Geheugen van Nederland en het nieuwe samenwerkingsverband van nationale historische musea genoemd. Maar bovenal wordt samenwerking buiten de erfgoedsector gezocht, onder meer in "nieuwe allianties met onderwijs, bibliotheken en publieke omroep". Op dit onderdeel doet de Raad geen recht aan de plannen van het Zuiderzeemuseum.

Zware opgave

In onze reactie op het advies hebben wij verder onze bezorgdheid uitgesproken over de gehanteerde kaasschaaf, die resulteert in twee procent minder subsidie voor alle musea. Het is begrijpelijk dat in de huidige economische recessie ook de musea met minder middelen moeten proberen rond te komen. Maar dat wordt wel een heel zware opgave, als alle verzoeken tot compensatie van onvermijdelijke lastenstijgingen worden afgewezen. Weliswaar wordt daarbij verondersteld dat de problematiek van het prepensioen wordt opgelost en dat voor het Zuiderzeemuseum een financiële regeling wordt getroffen voor de huisvestingslasten van het entrepaviljoen, maar daarop bestaat voornog geen reëel perspectief. Als het museum bovendien de noodzakelijke investeringen in digitalisering en eCultuur en de pensioenlasten van seizoenmedewerkers uit de eigen exploitatie moet opbrengen, komt een korting met twee procent nog veel harder aan. Aan het slot van de subsidieaanvraag was al vastgesteld dat in een dergelijk scenario de continuïteit van het museum in het geding komt. "Ingrijpende bezuinigingen zijn dan onvermijdelijk, maar die gaan ten koste van de maatschappelijke rol die het museum anders kan vervullen."

Eind juni brengt de Raad voor Cultuur zijn definitieve advies uit, waarin ook op deze tegenwerpingen wordt gereageerd. Daarna is op Prinsjesdag het woord aan de staatssecretaris zelf, die dan de Cultuurnota uitbrengt. Daarna heeft de Tweede Kamer uiteindelijk het laatste woord. Laten we hopen dat die ons in staat stelt onze museumtaken op het huidige hoge niveau te blijven uitvoeren. ■